

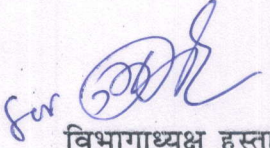
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(नव्यव्यकरण)

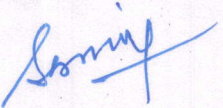
- ✓ १. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
- ✓ २. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
- ✓ ३. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

for
विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

नाम: जयकांत हिंशान

दिनांक: 20/08/2024

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

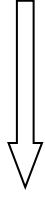

20/08/24

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

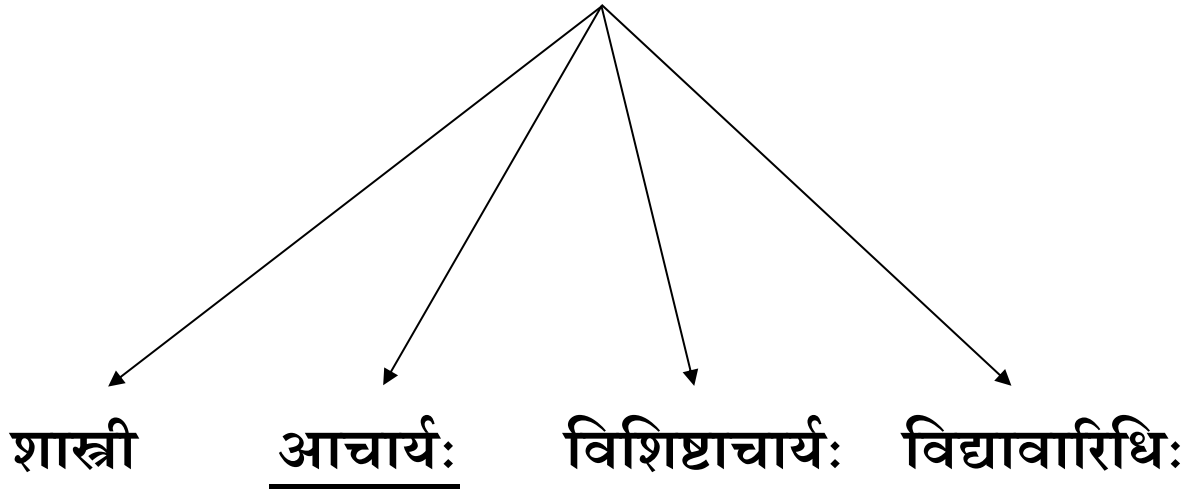
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

बी-4, कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्, नवदेहली

व्याकरणविभागः

उपाधिकार्यक्रमाः

आचार्य (द्विवर्षीयपरास्नातकः) व्याकरणोपाधिकार्यक्रमविवरणम्

आचार्यपाठ्यक्रमपरिणामाः

Course Outcomes for Acharya/(M.A.) Programme.

❖ आचार्य (परास्नातकः/M.A.) नव्यव्याकरणपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

प्रथमसत्रम्

पाठ्यक्रमः	पाठ्यक्रमपरिणामाः
प्रथमपत्रम् लघुशब्देन्दुशेखरे आदितः परिभाषाप्रकरणं यावत्	CO-1 प्रत्याहाराणां वर्गीकरणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 संज्ञासूत्राणां विमर्शात्मकमध्ययनं विधाय निष्कर्षं प्राप्स्यति । CO-3 परिभाषाणाम् अध्ययनं विधाय निष्कर्षं प्राप्स्यति । CO-4 स्वराणां वर्गीकरणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-5 प्रकरणस्थानां सूत्राणाम् उपरि चिन्तनं स्वस्तरेण कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-6 विविधाचार्याणां पक्षान् ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।
द्वितीयपत्रम् लघुशब्देन्दुशेखरे अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणम्	CO-1 प्रातिपदिकस्य परिष्कृतं लक्षणं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-2 अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणस्थानां सूत्राणाम् उपरि नागेषस्य अभिमतं ज्ञास्यति, विश्लेषणञ्च विधास्यति । CO-3 अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणस्थानां सूत्राणां मूल्याङ्कनं विधास्यति । CO-4 सूत्राणां व्याख्यानं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
त्रितीयपत्रम् परिभाषेन्दुशेखरे आदितः प्रथमप्रकरणसमाप्तिं यावत्	CO-1 परिभाषाणाम् अध्ययनं विधाय व्याकरणस्य अन्यान्यस्थलेषु तासां प्रयोगं विधास्यति, निष्कर्षं च प्राप्स्यति । CO-2 अनियमे नियमः कथं भवति? इति परिभाषाणां साहाय्येन निर्धारितं करिष्यति । CO-3 परिभाषाणां वर्गीकरणं तासाम् अभिधानं च कर्तुं समर्थो भविष्यति ।

	CO-4 परिभाषासु परस्परं तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
चतुर्थपत्रम् महाभाष्ये पञ्चम-षष्ठाहिकम्	CO-1 ईदूदेद्विवचनं, सर्वादीनि सर्वनामानि इत्यादिसूत्राणाम् उपरि भाष्यमतं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-2 पञ्चमषष्ठाहिकस्थानां सूत्राणां विश्लेषणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 महाभाष्यकारस्य व्याख्यानविधिना परिचितो भूत्वा शोधकार्यं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-4 भाष्यकारेण सह कीयाताद्यभिमतमपि ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-5 सूत्राणां निष्कर्षं निष्कासयितुं, चिन्तनं कर्तुं, सिद्धान्तपक्षं ज्ञातुं च समर्थो भविष्यति ।
पञ्चमप्रश्नपत्रम् (क) वैयाकरणभूषणसारे आदितः नामार्थप्रकरणं यावत्	CO-1 धातोः के-के अर्थाः भवन्ति? इति ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-2 धात्वर्थविषये व्याकरणातिरिक्तं मतं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-3 प्रत्येकं लकारः कस्मिन्नर्थे भवति? इति सुस्पष्टतया अवबोद्धुं समर्थो भविष्यति । CO-4 लकाराणामर्थं विज्ञाय तेषां यथोचितार्थे प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-5 सुप्रत्ययानामर्थं ज्ञातुं सक्षमो भविष्यति । CO-6 धात्वादीनामर्थं ज्ञात्वा शाब्दबोधं कर्तुं प्रवृत्तो भविष्यति ।
पञ्चमप्रश्नपत्रम् (ख) लघुसिद्धान्तकौमुद्यां संज्ञाप्रकरणतः अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणं यावत्	CO-1 संज्ञाप्रकरणे प्रदत्तानां संज्ञानां स्वरूपं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-2 विविधसन्धीन् ज्ञात्वा तेषां प्रयोगं लेखनावसरे, भाषणावासरे, पठनावसरे च विधास्यति ।

	<p>CO-3 षट्कारकाणि ज्ञात्वा साधुतया वाक्यसंरचनायां समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-4 अजन्तपुंलिङ्गशब्दरूपसिद्धिविधिं विज्ञाय अन्याजन्तपुंलिङ्गशब्दरूपनिर्माणे समर्थो भविष्यति ।</p>
--	---

द्वितीयसत्रम्

<p>प्रथमप्रश्नपत्रम् लघुशब्देन्दुशेखरे अक्षन्धितः स्वादिसन्धिं यावत्</p>	<p>CO-1 सन्धिप्रकरणस्थानां सूत्राणामध्ययनं विधाय तेषामेव सूत्राणां विश्लेषणं कर्तुं निष्कर्षञ्च प्राप्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-2 सन्धिप्रकरणस्थानां सूत्राणां नागेशमतं सम्यग् ज्ञात्वा अन्याचार्यकृतव्याख्यानेन सह तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-3 सन्धिप्रकरणस्थानां सूत्राणां सिद्धान्तपक्षञ्च ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-4 शोधकार्यं प्रति उन्मुखो भविष्यति ।</p>
<p>द्वितीयप्रश्नपत्रम् लघुशब्देन्दुशेखरे अजन्तस्त्रीलिङ्गतः अव्ययप्रकरणं यावत्</p>	<p>CO-1 अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणस्थानां सूत्राणां नागेशाभिमतं ज्ञात्वा अन्याचार्यैः कृतेन व्याख्यानेन सह तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-2 नपुंसकलिङ्गप्रकरणस्थानां सूत्राणां नागेशाशयं विज्ञाय अन्यवैयाकरणैः कृतेन व्याख्यानेन तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-3 हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणस्थानां सूत्राणां सुष्ठुतया अध्ययनं विधाय अन्यानि मतानि ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-4 उपर्युक्तानि प्रकरणानि पठित्वा शोधकार्ये प्रवृत्तो भविष्यति नपुंसकलिङ्गप्रकरणस्थानां सूत्राणां नागेशाशयं विज्ञाय अन्यवैयाकरणैः कृतेन व्याख्यानेन तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>

<p>तृतीयप्रश्नपत्रम् परिभाषेन्दुशेखरे बाधबीजाख्यं द्वितीयं प्रकरणम्</p>	<p>CO-1 परिभाषाप्रकरणस्य अध्ययनं विधाय व्याकरणस्य अन्यान्यस्थलेषु तासां प्रयोगं विधास्यति निष्कर्षञ्च प्राप्स्यति । CO-2 अनियमे नियमः कथं भवति? इति परिभाषाणां साहाय्येन निर्धारितं करिष्यति । CO-3 परिभाषाणां वर्गीकरणं कर्तुं तासाम् अभिधानञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-4 परिभाषासु पारस्परिकीं तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-5 व्याकरणशास्त्रस्य विविधस्थलेषु परिष्कारं कर्तुं शक्यति ।</p>
<p>चतुर्थप्रश्नपत्रम् महाभाष्ये सप्तम-अष्टम-नवमाह्निकानि</p>	<p>CO-1 त्रीणि आह्निकानि (6,7,8) पठित्वा विमर्शात्मकमध्ययनं विधाय भाष्यकारस्य विविधपक्षान् च विज्ञाय सिद्धान्तपक्षं निश्चेतुं शक्यति । CO-2 सूत्राणां निष्कर्षं निष्कासयितुं समर्थो भविष्यति । CO-3 शोधकार्ये प्रवृत्तो भविष्यति । CO-4 शास्त्रार्थं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-5 सूत्रेषु व्याख्यानं कर्तुं सक्षमो भविष्यति ।</p>
<p>पञ्चमप्रश्नपत्रम् (क) वैयाकरणभूषणसारे समासशक्तिमारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत्</p>	<p>CO-1 समासस्य शक्तिः कुत्र? इति ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-2 समासस्य सम्यग् अवबोधो भविष्यति । CO-3 निपातानामर्थं निश्चेतुं शक्यति । CO-4 स्फोटपदार्थं विज्ञाय शाब्दबोधस्य प्रक्रियां सुतरां ज्ञास्यति । CO-5 वैयाकरणानां मते शक्तिनिर्णयं ज्ञात्वा अन्याचार्यकृतेन व्याख्यानेन सह तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>पञ्चमप्रश्नपत्रम् (ख) लघुसिद्धान्तकौमुद्यां समास-तद्धित-कृदन्त-स्त्रीप्रकरणानि भू-एध्-धात्वोः रूपसिद्धिपरिज्ञानम्</p>	<p>CO-1 समासप्रकरणं पठित्वा समासेषु परस्परं भेदं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 संस्कृतभाषोच्चारणसमये समस्तपदानां प्रयोगं कर्तुं क्षमो भविष्यति ।</p>

	<p>CO-3 कृतप्रत्ययान्तशब्दानां सिद्धिप्रक्रियां ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-4 कृतद्वितप्रत्ययान्तान् शब्दान् ज्ञात्वा संस्कृतशब्दकोषं वर्धयितुं शक्यति ।</p> <p>CO-5 कृतद्वितप्रत्ययान्तानां शब्दानां प्रयोगं कुर्वन् स्वभाषाकौशले विकासं कर्तुं क्षमो भविष्यति ।</p> <p>CO-6 स्त्रीप्रत्ययैः नूतनस्त्रीलिङ्गान् शब्दान् निर्मातुं समर्थो भविष्यति ।</p>
--	--

तृतीयसत्रम्

<p>प्रथमप्रश्नपत्रम् लघुशब्देन्दुशेखरे स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्</p>	<p>CO-1 लघुशब्देन्दुशेखरदिशा स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम् अधीत्य समागतानां शङ्कानां समाधानं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-2 स्त्रीप्रत्ययेषु भेदं करिष्यति ।</p> <p>CO-3 नूतनप्रश्नान् कर्तुं सक्षमो भविष्यति ।</p> <p>CO-4 व्यवस्थितरूपेण स्त्रीप्रत्ययप्रकरणस्थानां सूत्राणां व्याख्यानं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-5 शेखरस्य सिद्धान्तपक्षं निरीक्ष्य अन्याचार्यप्रदत्तेन व्याख्यानेन सह तुलनां करिष्यति ।</p>
<p>द्वितीयप्रश्नपत्रम् परिभाषेन्दुशेखरे शास्त्रशेषप्रकरणम्</p>	<p>CO-1 परिभाषाणाम् अध्ययनं विधाय व्याकरणस्य अन्यान्यस्थलेषु तासां प्रयोगं विधास्यति, निष्कर्षं च प्राप्स्यति ।</p> <p>CO-2 अनियमे नियमः कथं भवति? इति परिभाषाणां साहाय्येन निर्धारितं करिष्यति ।</p> <p>CO-3 परिभाषाणां वर्गीकरणं तासाम् अभिधानं च कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p> <p>CO-4 परिभाषासु परस्परं तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>

<p>तृतीयप्रश्नपत्रम् वाक्यपदीये ब्रह्मकाण्डम्</p>	<p>CO-1 ब्रह्मकाण्डमधीत्य व्याकरणस्य दार्शनिकपक्षं ज्ञास्यति, अन्यैः दर्शनैः सह तुलनां च कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 विविधदार्शनिकसिद्धान्तानां विश्लेषणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 शब्दार्थं ज्ञात्वा शाब्दबोधस्य विश्लेषणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-4 दर्शनक्षेत्रे आलोचनां कर्तुं सक्षमो भविष्यति । CO-5 व्याकरणदर्शनस्य अन्यदर्शनापेक्षया कथं विषमता अस्ति? इति ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>चतुर्थप्रश्नपत्रम् व्याकरणशास्त्रास्येतिहासः</p>	<p>CO-1 व्याकरणशास्त्रस्य विकासयात्रा कथमभूत्? इति चिन्तनं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 प्राचीन-नव्यवैयाकरणेषु भेदं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 विविधग्रन्थानां विविधटीकानाञ्च लेखकानां कालनिर्णयं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-4 मुनित्रयस्य परिचयं प्राप्स्यति ।</p>
<p>पञ्चमप्रश्नपत्रम् (क) भाषाविज्ञानम्</p>	<p>CO-1 भाषाविज्ञानम् अन्यविज्ञानेभ्यः कथं पृथगिति निर्धारितं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 भारोपीयवर्गस्य भाषासु परस्परं तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 ध्वनिपरिवर्तनस्य कारकाणां वर्गीकरणं कर्तुं शक्यति । CO-4 अर्थपरिवर्तनस्य कारकाणां वर्गीकरणं कर्तुं शक्यति । CO-5 पाणिनीयशिक्षायां प्रदत्तं यत्नविवेकं पठित्वा वर्गाणामुच्चारणविषये तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>

<p>पञ्चमप्रश्नपत्रम् (ख) भाषाविज्ञानम्</p>	<p>CO-1 भाषाविज्ञानम् अन्यविज्ञानेभ्यः कथं पृथगिति निर्धारितं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 भारोपीयवर्गस्य भाषासु परस्परं तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 ध्वनिपरिवर्तनस्य कारकाणां वर्गीकरणं कर्तुं शक्यति । CO-4 अर्थपरिवर्तनस्य कारकाणां वर्गीकरणं कर्तुं शक्यति । CO-5 पाणिनीयशिक्षायां प्रदत्तं यत्नविवेकं पठित्वा वर्गाणामुच्चारणविषये तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>
--	---

चतुर्थसत्रम्

<p>प्रथमप्रश्नपत्रम् लघुशब्देन्दुशेखरे कारकाव्ययीभावप्रकरणे</p>	<p>CO-1 कारकविभक्तीनां विश्लेषणात्मकमध्ययनं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 कारकविभक्तीनाम् अर्थभेदं तुलनाञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 नागेशप्रदत्तसिद्धान्तैः सह अन्याचार्याणां सिद्धान्तानां तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-4 विभक्तीनां परिष्कृतलक्षणविषये चिन्तनं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-5 शास्त्रार्थद्वारा आलोचनं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>द्वितीयप्रश्नपत्रम् परमलघुमञ्जुषायां आदितः तात्पर्यनिरूपणं यावत्</p>	<p>CO-1 वैयाकरणमते शक्तिस्वरूपं विज्ञाय अन्येषामाचार्याणां मते शक्तिस्वरूपस्य तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 वैयाकरणमते लक्षणास्वरूपं ज्ञात्वा अन्येषामाचार्याणां मते लक्षणायाः स्वरूपस्य निर्धारणं कर्तुं सक्षमो भविष्यति । CO-3 व्याकरणशास्त्रे व्यञ्जनायाः स्वरूपं विज्ञाय अन्यशास्त्रेषु तत्स्वरूपस्य परीक्षणं कर्तुं शक्तो भविष्यति । CO-4 स्फोटं पठित्वा शाब्दबोधस्य प्रक्रियां निर्धारयितुं समर्थो भविष्यति ।</p>

<p>तृतीयप्रश्नपत्रम् व्युत्पत्तिवादे आदितः अभेदान्वायबोधपर्यन्तम्</p>	<p>CO-1 शाब्दबोधप्रक्रियायाः विश्लेषणं करिष्यति । CO-2 विशेषणविभक्त्यर्थविचारं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 पदपदार्थयोः सम्यक्तया परीक्षणं कर्तुं शक्यति ।</p>
<p>चतुर्थप्रश्नपत्रम् वेदाङ्गानाम् इतिहासः</p>	<p>CO-1 वेदाङ्गेषु परस्परं तुलनां भेदञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 वैयाकरणानां वर्गीकरणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-3 वेदाङ्गानां सामान्यपरिचयं प्राप्य आलोचनात्मकाध्ययनाय प्रवृत्तो भविष्यति । CO-4 वेदाङ्गानाम् उपादेयतां ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>पञ्चमप्रश्नपत्रम् (क) व्याकरणस्य मूलस्रोतांसि</p>	<p>CO-1 शब्दब्रह्मणः शक्तीनां वर्गीकरणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 वैयाकरणानां दार्शनिकपक्षं विज्ञाय अन्येषां दर्शनानां व्याकरणदर्शनेन सह तुलनां कर्तुं क्षमो भविष्यति । CO-3 स्फोटस्वरूपं विज्ञाय शब्देभ्यः कथम् अर्थबोधो भवतीति निर्धारयितुं समर्थो भविष्यति । CO-4 ध्वनिवर्गीकरणं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-5 वाक्यस्य अर्थावबोधे शाब्दबोधप्रक्रियायाः अनुप्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>पञ्चमप्रश्नपत्रम् (ख) व्याकरणस्य मूलस्रोतांसि</p>	<p>CO-1 शब्दब्रह्मणः शक्तीनां वर्गीकरणं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO-2 वैयाकरणानां दार्शनिकपक्षं विज्ञाय अन्येषां दर्शनानां व्याकरणदर्शनेन सह तुलनां कर्तुं क्षमो भविष्यति । CO-3 स्फोटस्वरूपं विज्ञाय शब्देभ्यः कथम् अर्थबोधो भवतीति निर्धारयितुं समर्थो भविष्यति । CO-4 ध्वनिवर्गीकरणं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO-5 वाक्यस्य अर्थावबोधे शाब्दबोधप्रक्रियायाः अनुप्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>

आचार्यकार्यक्रमपरिणामाः (PO) (Programme Outcomes for Acharya/M.A.)

❖ आचार्य (परास्नातकः/M.A.) नव्यव्याकरणपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

PO 1 – समीक्षात्मकं गहनमध्ययनम्

- पाठ्यक्रमे निर्धारितानां ग्रन्थानां गहनमध्ययनं कर्तुं क्षमो भविष्यति ।
- निहितानां गूढपदार्थानां गहनमध्ययनं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
- समीक्षां कर्तुं दृष्टिकोणं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति ।
- दार्शनिकं मनोवैज्ञानिकञ्च दृष्टिकोणं प्राप्तुं सक्षमो भविष्यति ।

PO 2 – आलोचनात्मकं चिन्तनम्

- अन्यशास्त्रैः सह तुलनां कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
- शास्त्राणि अधीत्य आलोचनात्मकं गहनमध्ययनं कर्तुं क्षमो भविष्यति ।
- अन्तःशास्त्रीयज्ञानस्य संश्लेषणम् एकीकरणञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति ।

PO 3 – शोधकौशलम्

- शोधाभिक्षमतायाः विकासं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
- शास्त्रान्तरेषु गहनमध्ययनं चिन्तनञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति ।

PO 4 – साहित्यसमीक्षा

- शास्त्राणां विविधसिद्धान्तानां परस्परं तुलनात्मकमध्ययनम्, समीक्षात्मकमध्ययनम्, विमर्शात्मकमध्ययनञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
- अन्यशास्त्राणां समीक्षात्मकमध्ययनं कर्तुम् अभिव्यक्तिकौशलं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति ।

PO 5 – सम्प्रेषणकौशलम्

- लिखित-मौखिकसम्वादं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।
- भाषाकौशलस्य विभिन्नाङ्गानि ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।

PO 6 – दार्शनिकाध्ययनम्

- आलोचनात्मकरूपेण दार्शनिकाध्ययने नितरां प्रवृत्तो भविष्यति ।
- विविधानां दार्शनिकसिद्धान्तानां परिज्ञानं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।

आचार्यकार्यक्रमपरिणामाः (PSO)

(Programme Specific Outcomes for Acharya/M.A.)

❖ आचार्य (परास्नातकः/M.A.) नव्यव्याकरणपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

1. व्याकरणसिद्धान्तानां परिज्ञानं विधास्यति ।
2. व्याकरणशास्त्रस्य तार्किकरूपेण वैज्ञानिकदृष्ट्या च समालोचनात्मकं गहनमध्ययनं चिन्तनञ्च कर्तुं दक्षो भविष्यति ।
3. व्याकरणशास्त्रस्य सिद्धान्तान् लिखितरूपेण मौखिकरूपेण च सम्प्रेषयितुं समर्थो भविष्यति ।
4. व्याकरणशास्त्रस्य प्रयोगात्मकविषयाणाम् अधिगमे सामूहिकरूपेण कार्यं कर्तुं सक्षमो भविष्यति ।
5. व्याकरणशास्त्रस्याध्ययनेन भाषिककौशलं प्राप्स्यति ।
6. विभिन्नेषु उपक्रमेषु (विद्यालय-महाविद्यालय-विश्वविद्यालयादयः) अध्यापनकार्यं कर्तुं दक्षो भविष्यति ।
7. आधुनिकतकनीकीशब्दावल्याः निर्माणं कर्तुं कौशलं प्राप्स्यति ।
8. व्यापकस्तरेण विविधानां दार्शनिकसिद्धान्तानां आलोचनात्मकविवेचनं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।